

Obsah

Předmluva	7
1. Dýchací systém (<i>apparatus respiratorius</i>)	9
1.1. Horní cesty dýchací	9
1.1.1. Zevní nos (<i>nasus externus</i>)	9
1.1.2. Dutina nosní (<i>cavum nasi</i>)	9
1.1.2.1. Předsíň dutiny nosní (<i>vestibulum nasi</i>)	9
1.1.2.2. Vlastní dutina nosní (<i>cavum nasi proprium</i>)	10
1.1.3. Vedlejší dutiny nosní (<i>sinus paranasales</i>)	10
1.1.4. Hltan (<i>pharynx</i>)	11
1.1.4.1. Zevní popis hltanu.....	11
1.2. Dolní cesty dýchací	12
1.2.1. Hrtan (<i>larynx</i>)	12
1.2.1.1. Zevní popis hrtanu.....	12
1.2.1.2. Chrupavky hrtanu (<i>cartilagines laryngis</i>)	12
1.2.1.3. Klouby laryngu (<i>articulationes laryngis</i>)	13
1.2.1.4. Syndesmosy laryngu (<i>syndesmosis laryngis</i>).....	13
1.2.1.5. Svaly hrtanu (<i>musculi laryngis</i>).....	13
1.2.1.6. Dutina hrtanová (<i>cavum laryngis</i>).....	14
1.2.1.7. Funkce laryngu.....	15
1.2.2. Průdušnice (<i>trachea</i>)	15
1.2.3. Průdušky (<i>bronchi</i>)	15
1.3. Plic (pulmo).....	16
1.3.1. Zevní popis plic.....	16
1.3.2. Bronchopulmonální segmenty (<i>segmenta bronchopulmonalia</i>)	16
1.3.3. Stavba plic	17
1.3.4. Funkční a výživný krevní oběh plic	17
1.4. Pohrudnice a poplicnice (<i>pleura visceralis et parietalis</i>)	17
1.4.1. <i>Recessus pleurae</i>	18
1.4.2. Projekce pleury a plic na povrch hrudníku	18
1.4.2.1. Hranice parietální pleury	18
1.4.2.2. Hranice plic	18
1.4.3. Mechanismus dýchání	19
1.4.3.1. Mechanismus vdechu.....	19
1.4.3.2. Mechanismus výdechu	19
2. Kardiovaskulární ústrojí (<i>systema cardiovasculare</i>)	20
2.1. Srdce (<i>cor</i>).....	20
2.1.1. Zevní popis srdce.....	20
2.1.2. Dutiny srdeční	21
2.1.2.1. Pravá předsíň (<i>atrium dextrum</i>)	21
2.1.2.2. Pravá komora (<i>ventriculus dexter</i>)	21
2.1.2.3. Levá předsíň (<i>atrium sinistrum</i>)	22
2.1.2.4. Levá komora (<i>ventriculus sinister</i>).....	22
2.1.3. Stavba srdce	22
2.1.3.1. Nitroblána srdeční (<i>endocardium</i>)	22
2.1.3.2. Svalovina srdeční (<i>myocardium</i>)	23
2.1.3.3. Osrdečník (<i>pericardium</i>).....	24
2.1.3.4. Srdeční skelet	24

2.1.4. Srdeční cévy	25
2.1.4.1. Srdeční tepny (<i>arteriae coronariae cordis</i>)	25
2.1.4.2. Srdeční žily (<i>venae cordis</i>)	25
2.1.5. Mízní cévy srdce	26
2.1.6. Nervy srdeční	26
2.1.7. Projekce srdce.....	26
2.2.1. Tepny (<i>arteriae</i>)	26
2.2.1.1. Pulmonální systém	26
2.2.1.2. Aortální systém.....	27
2.2.2. Žily (<i>venae</i>)	37
2.2.2.1. Horní dutá žila (<i>vena cava superior</i>)	37
2.2.2.2. Žily horní končetiny (<i>venae membrae superioris</i>)	39
2.2.2.3. Dolní dutá žila (<i>vena cava inferior</i>)	39
2.2.2.4. Žily dolní končetiny (<i>venae membrae inferioris</i>)	41
2.2.2.5. Vrátnicová žila (<i>vena portae</i>).....	42
2.2.2.6. Portokavální anastomózy	42
2.2.2.7. Kavokavální anastomózy	43
2.3. Fetální krevní oběh.....	43
3. Mízní soustava (<i>systema lymphaticum</i>)	45
3.1. Míza (<i>lympha</i>)	45
3.2. Mízní cévy.....	45
3.2.1. Rozdělení mízních cév.....	45
3.2.2. Hrudní mízovod (<i>ductus thoracicus</i>).....	46
3.2.3. <i>Ductus lymphaticus dexter</i>	46
3.3. Mízní uzeliny (<i>nodi lymphatici</i>).....	46
3.3.1. Mízní uzeliny jednotlivých částí těla	46
3.3.1.1. Mízní uzeliny hlavy	46
3.3.1.2. Mízní uzeliny a cévy krku	47
3.3.1.3. Mízní uzeliny a cévy horní končetiny a přilehlé části hrudníku	47
3.3.1.4. Mízní cévy a uzeliny hrudníku	48
3.3.1.5. Mízní uzeliny břišní a pánevní dutiny	48
3.3.1.6. Mízní uzeliny a cévy dolní končetiny	49
4. Soustava nervová (<i>systema nervosum</i>)	50
4.1. Úvod do nervové soustavy	50
4.1.1. Klasifikace neuronů	51
4.1.2. Rozdělení nervového systému	52
4.2. Stručná rekapitulace ontogenetického vývoje nervového systému u člověka	52
4.3. Centrální nervový systém (<i>systema nervosum centrale</i>)	53
4.3.1. Hřebetní mícha (<i>medulla spinalis</i>)	53
4.3.2. Mozek (<i>encephalon</i>)	54
4.3.2.1. Prodloužená mícha (<i>medulla oblongata</i>)	55
4.3.2.2. Varolův most (<i>pons Varoli</i>).....	55
4.3.2.3. Mozeček (<i>cerebellum</i>)	56
4.3.2.4. Střední mozek (<i>mesencephalon</i>)	56
4.3.2.5. Mezimozek (<i>diencephalon</i>)	57
4.3.2.6. Koncový mozek (<i>telencephalon</i>)	58
4.3.2.6.1. Závity a rýhy na <i>facies superolateralis</i> a <i>facies inferior</i>	58
4.3.2.6.2. Závity a rýhy na <i>facies medialis</i>	59
4.3.2.6.3. <i>Corpus callosum</i> , <i>fornix</i> a <i>septum pellucidum</i>	59

4.4. Dutiny centrálního nervového systému	60
4.4.1. Centrální kanálek (<i>canalis centralis</i>)	60
4.4.2. Čtvrtá komora mozková (<i>ventriculus quartus</i>)	60
4.4.3. Aqueductus mesencephali (<i>aqueductus s. canalis Sylvii</i>)	61
4.4.4. Třetí komora mozková (<i>ventriculus tertius</i>)	61
4.4.5. Postranní komora mozková (<i>ventriculus lateralis</i>)	61
4.5. Obaly (pleny) centrálního nervového systému (<i>meninges</i>)	62
4.5.1. Tvrď plena (<i>dura mater</i>)	62
4.5.1.1. <i>Dura mater encephali</i>	62
4.5.1.2. <i>Dura mater spinalis</i>	63
4.5.2. Měkké pleny (<i>leptomeninx</i>)	63
4.5.2.1. Pavučnice (<i>arachnoidea</i>)	63
4.5.2.1.1. <i>Arachnoidea encephali</i>	63
4.5.2.1.2. <i>Arachnoidea spinalis</i>	63
4.5.2.2. Omozečnice (<i>pia mater</i>)	64
4.5.2.2.1. <i>Pia mater encephali</i>	64
4.5.2.2.2. <i>Pia mater spinalis</i>	64
4.5.3. Mozkomíšní mok (<i>liquor cerebrospinalis</i>)	64
4.6. Cévní zásobení centrálního nervového systému	65
4.6.1. Cévní zásobení hřbetní míchy	65
4.6.1.1. Tepny hřbetní míchy	65
4.6.1.2. Žily hřbetní míchy	65
4.6.2. Cévní zásobení mozku	65
4.6.2.1. Tepny mozku	65
4.6.2.1.1. <i>Arteria vertebralis</i>	65
4.6.2.1.2. <i>Arteria carotis interna</i>	66
4.6.2.1.3. <i>Circulus arteriosus cerebri (Willisi)</i>	66
4.6.2.2. Žily mozku	66
4.6.2.2.1. Splavy tvrdé pleny mozkové (<i>sinus durae matris</i>)	66
4.6.2.2.2. Mozkové žily (<i>vv.cerebri</i>)	67
4.7. Struktura jednotlivých částí centrálního nervového systému	68
4.7.1. Hřbetní mícha (<i>medulla spinalis</i>)	68
4.7.2. Prodloužená mícha (<i>medulla oblongata</i>)	69
4.7.3. Varolův most (<i>pons Varoli</i>)	70
4.7.4. Střední mozek (<i>mesencephalon</i>)	70
4.7.5. Mozeček (<i>cerebellum</i>)	71
4.7.6. Mezimozek (<i>diencephalon</i>)	72
4.7.7. Koncový mozek (<i>telencephalon</i>)	72
4.7.7.1. Šedá hmota koncového mozku	73
4.7.7.2. Bílá hmota telencephala	74
4.8. Nervové dráhy	75
4.8.1. Projekční nervové dráhy	75
4.8.1.1. Senzorické dráhy	75
4.8.1.1.1. Somatosenzorické dráhy	75
4.8.1.1.2. Viscerosenzorické dráhy	76
4.8.1.2. Motorické dráhy	76
4.8.1.2.1. Přímá motorická dráha	77
4.8.1.2.2. Nepřímé motorické dráhy	77
4.8.2. Asociační nervové dráhy	77

4.8.3. Komisurální nervové dráhy.....	77
4.9. Periferní nervový systém (<i>systema nervorum perifericum</i>)	78
4.9.1. Nervy hlavové (<i>nervi craniales</i>)	78
4.9.1.1. Čichové nervy (<i>nervi olfactorii</i>)	79
4.9.1.2. Zrakový nerv (<i>nervus opticus</i>)	79
4.9.1.3. Okohybnný nerv (<i>nervus oculomotorius</i>)	79
4.9.1.4. Kladkový nerv (<i>nervus trochlearis</i>).....	79
4.9.1.5. Trojklaný nerv (<i>nervus trigeminus</i>)	79
4.9.1.6 Odtahující nerv (<i>nervus abducens</i>)	82
4.9.1.7. Lícní nerv (<i>nervus facialis</i>)	82
4.9.1.8. Sluchověrovnovážný nerv (<i>nervus vestibulocochlearis</i>)	83
4.9.1.9. Jazykohltanový nerv (<i>nervus glossopharyngeus</i>)	83
4.9.1.10. Bloudivý nerv (<i>nervus vagus</i>)	84
4.9.1.11. Přidatný nerv (<i>nervus accessorius</i>)	85
4.9.1.12. Podjazykový nerv (<i>nervus hypoglossus</i>)	85
4.9.1.13. Jádra hlavových nervů.....	85
4.9.2. Míšní nervy (<i>nervi spinales</i>)	86
4.9.2.1. Zadní větve míšních nervů (<i>rami dorsales nervorum spinalium</i>).....	87
4.9.2.2. Přední větve míšních nervů (<i>rami ventrales nervorum spinalium</i>)	87
4.9.2.2.1. Pleteň krční (<i>plexus cervicalis</i>).....	87
4.9.2.2.2. Pleteň pažní (<i>plexus brachialis</i>)	88
4.9.2.2.3. Mezižební nervy (<i>nervi intercostales</i>)	90
4.9.2.2.4. Pleteň bederní (<i>plexus lumbalis</i>)	90
4.9.2.2.5. Pleteň křížová (<i>plexus sacralis</i>)	91
4.10. Vegetativní nervový systém (<i>systema nervorum autonomicum</i>).....	92
4.10.1. Sympatikus (<i>pars sympathica</i>)	93
4.10.1.1. Krční oddíl sympatiku (<i>pars cervicalis partis sympathicae</i>)	93
4.10.1.2. Hrudní oddíl sympatiku (<i>pars thoracica partis sympathicae</i>)	94
4.10.1.3. Břišní a pánevní oddíl sympatiku (<i>pars abdominalis et pelvina partis sympathicae</i>)	95
4.10.2. Parasympatikus (<i>pars parasympathica</i>)	95
4.10.2.1. Hlavový parasympatikus.....	95
4.10.2.2. Sakrální parasympatikus	96
4.10.2.3. Parasympatická ganglia vázaná na větve trojklaného nervu.....	96
4.10.2.3.1. <i>Ganglion ciliare</i>	97
4.10.2.3.2. <i>Ganglion pterygopalatinum</i>	97
4.10.2.3.3. <i>Ganglion submandibulare</i>	98
4.10.2.3.4. <i>Ganglion oticum</i>	98
4.10.3. Smíšené autonomní (prevertebrální) pleteň (<i>plexus autonomici praevertebrales</i>).....	98
4.10.3.1. Smíšené autonomní pleteň hrudníku	98
4.10.3.2. Smíšené autonomní pleteň dutiny břišní a pánev	99
4.10.3.2.3. Viscerální aferentace a autonomní nervový systém	100
Literatura (citovaná, použitá, doporučená)	101